ئەو هۆكارە نهێنیەی وەزعی كەركوكی گۆڕی و كەس باسی ناكات؟ … عیماد عەلی

تا ئێستا ئەوەی گوێم لێبووە باس لە هۆکارگەلێك لە بارەی ئاڵۆزبون و داگیرکردنەوەی کەرکوك دەکریت و زۆرکلاسیکیانە و بە دوور لە کردەوە و پیلانگێریە گەورەکە دەخرێتە بەر باس و لێکۆڵینەوە و خۆیان لەقەرەی ژێربەڕەکە نادەن . ئەوەتا تاوەکو ئەمڕۆ بە بێ دەرخستن و تەنانەت ئاماژەدانیش باس لە ئەجێندای ناوچەیی و جیبەجێکردنی ستراتیجی وڵاتانی دەوروبەری خاوەن بەرژەوەندی لە عیراق و، ئەجێندا و پیلانگێریەکانی پێکهاتە و هێزە نێوخۆییەکانی عیراق و کەرکوك و، ململانێی شێفینیانەی نەتەوەیی و مەزهەبی پێکهاتە و لایەنە سیاسیەکانی عیراق و شارەکە و، نەبونی هەماهەنگی و بەرژەوەندخوازی حزبیی تەسکی زلهێزەکانی کوردستان و ناکۆکیەکان و گوێنەدان بە دوارۆژی شارەکە و گرنگیدانیان بە دزی و جەردەیی و ئەودیوکردنی نەوت دەرکێت نەك ئەو هۆکارە سەرەکیەی کە ئەم ئەجێندانە لێکەوتەی ئەو بن و هۆکاری لاوەکی بن لە چاو ئەو رەفتارە پێلانگیریە گەورانەی دەکرێن.

هۆکارێکی گەورە و سەرەکی بەڵکو تاکە هۆکارێك کە بە بۆتە فاکتەری دەردانی ئەو پیلانگیریە بچوکانە، رەفتاری وڵاتانی جیهانیە لەمەر کەرکوك و دۆزە رەواکەی و چاوتێبڕینیانە لە سەروەت و سامانی ئەو شارە لەسەر حسابی خەڵکەکەی، بە تایبەتی بەریتانیا کە نەوتی کرەکوك بە موڵکی تایبەتی خۆی لەقەڵەم دەدات و هەموو توانا موخابەراتی و فێڵ و پیلانگێڕیەکانی خستۆتە گەر بۆ شڵەژانو شڵوقاندنی بارودۆخی کەرکوك و وەزعی سیاسی و ئابووری ئەم شارە لە پیاو زاڵبون بەسەریدا و هەوڵدان بۆ گەڕانەوەی وەزعی ئابووری و هەناردەکردنی نەوت بەپێشمەرجی رەزامەندی و بریار و پلانی ئەو وەکو ساڵانی دۆزینەوەی نەوتی پێش خۆماڵیکردنی، لەو بارەشەوە کۆمەڵێك کۆمپانیا هەموو توانای خۆیان بۆ ئەو مەبەستە تەرخان کردووە کە کاریگەرییان لەسەر وەزعی سیاسی و ئابووری عیراق و شاری کەرکوکیش بێت بۆ ئەوەی بە هێمنی ئەجێندای گەورە و تایبەتی خۆیان بە کردەوەی موخابەراتیانە جێبەجێبکەن لە پای بێدەنگی و مەشغول بوونی سیاسەتمەدار و خەڵکی عیراق و کوردستان و سەرکردایەتیە سیاسیەکەی، رەفتارەکانی کۆمپانیانی برتیش پترۆلیۆم گەواهیدەری

ئەم پیلانە ترسناکەن کە باس لەوەش دەکڕیت ئەم کۆمپانیایە یەکێك لە هاندەرانی عەبادیش بووە بۆ هەنگاونانی داگیرکردنی ئەم شارە بە سوپای عیراق لە پاش ریفراندۆم .

بێگومان لە پاش 16ی ئۆکتۆبەر کۆمپانیای برتش پترۆلیۆم گرنگی تایبەتی بە نەوت و وەبەرھێنانی نەوتی کە لە بەسرەدا بوو و بە خۆی قۆرخی ئەو کارەی کردبوو، بەڵام پاش ئەوەی ھێزی کوردستان و پێشمەرگە لە کەرکوك نەما و لایەنە کوردستانیەکان لاواز بوون و لەدوورەوە تەماشای کاری وبەرھێنانی ئەو شارە دەکەن و ئەگەر بۆیان بکرێت وەکو سواڵێك یان بە دزی و جەردەیی بەقەد بەرژەوەندی حزبی و کەسی لەنەوتی کەرکوك دەبەن و ئەوەی رۆڵی ستراتیجی و ھەناردەی نەوتی کەرکوك دەبینێت و قورسایی خۆی لەو بارەوە لە بەسرەوە گواستۆتەوە بۆ کەرکوك کۆمپانیای برتش پترۆلیۆمە، کە ھەمووان دەزانن ئەم کۆمپانیانە دارێژەر و هاندەری سیاسەتی وڵاتانی خۆیانە و لەوبارەوە پلانی تایبەتی خۆیان ھەیە و حکومەتەکەیان بەوپێێە رەفتار دەکات. بەڵێ ھۆکاری سەرەکی گۆڕێنی وەزعی کەرکوك و مانەوەی بەوشێوەیە پێش ئەوەی ھۆکارە بچوکەکانی تر بێت سیاسەتی نھێنی و بەخشکەیی جێبەحێ کردنی ئەجێندای ئەو کۆمپانیا زەبەلاحانەیە و لە پێش ھەموویان برتش پترۆلیۆم کە ئەمرۆ زاڵە بەسەر سیاسەتی نەوتی کەرکوکەوە و کەس نە لەنزیك و نە لەدووریشەوە باسی ناکات و خۆی لەقەرەی نەدات، بەڵێ سیاسەتی فێڵبازانەی کۆڵۆنیالیانەی بەریتانیانە کە لە کاتی خۆی بە زەبری ھێز و داگیکردن و کاری کۆڵۆنیالی بوو ئەمرۆ لە رێگەی کۆمپانیاکانیەوە دەیکات.

ئێستا زەمان و دەورانی کاری کۆڵۆنیالیانەی خۆی بە شێوەیەکی سەردەمانە دەگێرێتەوە و، بۆ وەزعی کەرکوکیش؛ خەڵك بە ھۆکارە لاوەکیەکیان سەرقاڵ دەکات بۆ ئەوەی خۆیان لە ھۆکارە تایبەتی و سەرەکیەکەی گۆڕینی بارودۆخی کەرکوك و ئاڵۆزبونی بەدوور بگرن و باس نەکەکەن، ئەمەش ئەوە ناگەیەنێت کە وڵاتانی دەوروبەر ھیچ رۆڵێکیان نیە لەمەدا، بەڵام تا وەزعی عیراق و کەرکوك بەو شێوەیە بمێنێتەوە لە پێشەوەی ھەمووان ئەوکۆمپانیانە و وڵاتەکەیان قازانج دەکەن و زیانە گەورەکەش بەر خەڵکی شارەکە و پرسە گەورە سیاسیە مێژوویەکەی دەکەوێت.

بۆیە وەك پێشتر غاندی و نەھرۆ و خەڵکانی شۆرشگێری زۆر باسیان لە ئینگلیز دەکرد کە سیاسەتیان کوشتنی بەرامبەرەکەیانە و لە گەڵ جەنازەکەیشیدا ماتەم دەگێرن، ئەوەتا ئەمرۆش بە نھێنی کاری خۆیان دەکەن و خەڵك باس لە ھۆکارە لاوەکیەکان دەکات و نەکەس دەزانێت

رۆڵی کۆمپانیا برتش پترۆلیۆم چی بووه له گوڕانکاریەکان و نه کەس باسی سیاسەتی ئینگلیزیش دەکات که رێوی ئاسا گۆشتەکه دەخوات و خاوەنەکەیشی به پارچه ئێسکێك دەخەڵه تێنێت.